

SAMLENOTAT

16. marts 2023

J.nr. 2022 - 966

CAJ

Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til at ratificere ILO's konvention om afskaffelse af vold og chikane i arbejdslivet

- til vedtagelse/afstemning

KOM-nr. (2021) 93 final

Revideret notat. Ændringer i forhold til samlenotat sendt til Folketinget den 23. februar 2023 er markeret med streg i venstre margin.

1. Resumé

Punktet ventes sat på dagsordenen for Coreper kort efter påske, idet Kommissionen har et stærkt ønske om at få afgørelsen vedtaget, evt. i en justeret form.

Kommissionen har den 22. januar 2020 fremsat forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere de dele af Den Internationale Arbejdsorganisations 2019-konvention om afskaffelse af vold og chikane i arbejdslivet (konvention nr. 190), der falder inden for Unionens kompetence.

Punktet har tidligere været på EPSCO-dagsordenen i marts 2020, men rådsmødet blev aflyst pga. COVID-19-udbruddet og erstattet af en uformel videokonference med COVID-19 som eneste dagsordenspunkt. Siden fremsættelse af udkastet til rådsafgørelse i januar 2020 er der opstået drøftelser om betydningen i forhold til medlemsstaternes ratifikation af ILO-konvention nr. 190. På den baggrund er Rådets Juridiske Tjeneste kommet med en vurdering heraf primo 2022.

Punktet var sat på til drøftelse på EPSCO-mødet den 13. marts 2023, hvor et solidt blokerende mindretal tilkendegav, at ratifikation af ILO-konvention nr. 190 bør muliggøres, men ikke udgøre en forpligtelse. Kommissionen italesatte forskellige løsningsmuligheder, men disse blev ikke konkretiseret og ændrede ikke ved forhandlingssituationen.

2. Baggrund

I 2019 vedtog ILO's internationale Arbejdskonference en ny global konvention med ledsagende henstilling om at afskaffe vold og chikane i arbejdslivet. Konventionen understreger medlemslandenes ansvar for at fremme et sikkert arbejdsmiljø med nultolerance over for vold og chikane. Konventionen skal skabe rettigheder og den fornødne beskyttelse for arbejdstagere m.fl. på arbejdsmarkedet.

ILO's konventioner er bindende for de medlemslande, der vælger at ratificere dem.

Kommissionen fremlagde den 22. januar 2020 udkast til rådsafgørelse vedr. bemyndigelse af medlemsstaterne til at ratificere ILO konvention nr. 190 i Unionens interesse. Af udkastet til rådsafgørelse fremgår, at dele af ILO-konventionen falder inden for Unionens kompetence, at Unionen ikke selv kan ratificere konventionen, og at medlemsstaterne derfor bemyndiges til at ratificere ILO-konventionen i Unionens interesse. Efterfølgende opstod der i december 2020 drøftelser om, hvorvidt rådsafgørelsen ville *forpligte* medlemsstaterne til at ratificere ILO-konventionen.

På den baggrund blev Rådet Juridiske Tjeneste (RJT) bedt om at komme med en udtalelse. Den udtalelse kom i januar 2022. RJT vurderer i udtalelsen, at den foreslåede rådsafgørelse vil forpligte medlemslandene til at ratificere ILO-konvention nr. 190.

Danmark har på nuværende tidspunkt ikke ratificeret ILO-konvention nr. 190.

3. Formål og indhold

Punktet ventes sat på dagsordenen for Coreper kort efter påske – muligvis til afstemning – idet Kommissionen har et stærkt ønske om at få afgørelsen vedtaget – eventuelt i en justeret form.

Kommissionen har fremsat et kort forslag til rådsafgørelse, som indeholder to operationelle artikler: Efter artikel 1 bemyndiges medlemslandene til at ratificere ILO-konventionen om vold og chikane (nr. 190) for så vidt angår de dele, der henhører under Unionskompetence. Efter artikel 2 henstilles det til medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger til ratifikation hurtigst muligt.

Forslaget skal behandles efter proceduren i TEUF artikel 218, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter godkendelse af Europa-Parlamentet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der skal i henhold til TEUF art. 218, stk. 6 indhentes godkendelse fra Europa-Parlamentet. En sådan godkendelse er endnu ikke indhentet.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Spørgsmålet om ILO-konvention 190's betydning for dansk ret er endnu ikke klarlagt. Det vil senere ske i Det faste ILO-udvalg.

7. Konsekvenser

Sagen er af principiel karakter. Danmarks ILO-arbejde, herunder beslutninger om ratifikation af konventioner, foregår i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, hvilket også er i overensstemmelse med Danmarks internationale ILO-forpligtelse i den ratificerede ILO konvention nr. 144 om trepartsforhandlinger. Det har været skiftende danske regeringers opfattelse, at medlemslandene ikke forpligtes via EU til at ratificere ILO-konventioner. Den danske bekymring går i særdeleshed på, at

der kan pålægges fremtidige forpligtelser i forhold til konventioner, som man ikke i dag kender indholdet af.

8. Høring

Det foreliggende forslag til Rådets Afgørelse fra 2020 har været sendt til orientering til EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold, ligesom specialudvalget har været holdt løbende orienteret siden. Det faste ILO-udvalg, som består af regeringen og arbejdsmarkedets parter, er ligeledes holdt løbende orienteret.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen har et stærkt ønske om at få en rådsafgørelse vedtaget. Beskæftigelseskommissær Nicolas Schmit har den 18. januar 2023 sendt et brev til de europæiske beskæftigelsesministre med en opfordring til at stemme for Kommissionens forslag til rådsafgørelse om ILO-konvention 190. På EPSCO-rådsmødet den 13. marts italesatte Kommissionen forskellige løsningsmuligheder inkl. mulighed for at afgive erklæring. Indtil videre har alle Kommissionens løsningsmuligheder dog været vurderet utilstrækkelige for et blokerende mindretal af medlemslandene, som ønsker, at ratifikation skal muliggøres men ikke udgøre en forpligtelse.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det helt centralt, at medlemslandene selv træffer afgørelse om ratifikation af ILO-konvention nr. 190. ILO er en trepartsorganisation, hvor både medlemslande og arbejdsmarkedets parter tager del i beslutningsprocessen, og hvor der også nationalt i Danmark er et tæt trepartssamarbejde om ILO-konventionerne og deres ratifikation i forhold til den danske arbejdsmarkedsmodel. Dette ønsker regeringen fastholdt ift. denne og kommende konventioner.

Regeringen følger processen tæt med henblik på at sikre danske interesser. Det er særdeles vigtigt, at der findes en løsning, der muliggør, men som ikke forpligter til ratifikation.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog samlenotat om sagen den 5. marts 2020. Sagen skulle være forelagt for udvalget forud for EPSCO-rådsmødet den 19. marts 2020. Denne forelæggelse blev dog, ligesom rådsmødet, aflyst grundet COVID-19. Folketinget modtog ligeledes et samlenotat om sagen den 7. juni 2022, idet der var usikkerhed om, hvorvidt sagen ville komme på dagsordenen til EPSCO-rådsmødet den 16. juni 2022. Sagen endte dog med at blive taget af dagsordenen og blev derfor ikke mundtligt forelagt Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg blev desuden mundtligt orienteret om sagen forud for EPSCO-rådsmødet i december 2022. Folketinget modtog opdateret samlenotat den 23. februar 2023, da punktet var sat på dagsordenen for EPSCO-rådsmødet den 13. marts på anmodning fra Kommissionen. Punktet var alene sat til politisk drøftelse.